

اسلام و تروریسم در اروپا

احسان جعفری فر

اندیشکده روابط بین الملل: قاره اروپا از قربانیان تروریست بوده است اما این بدان معنا نیست که در هر زمان و مکانی به یک اندازه مورد حملات تروریستی قرار گرفته است، بلکه با توجه به زمان‌های متفاوت و کشورهای مختلف، گروه‌های تروریستی و نوع حملات متفاوت بوده است.

این حملات از گروه‌های تندروی مذهبی مسیحی تا گروه‌های ناسیونالیست دسته‌بندی می‌شوند؛ اما آنچه قابل توجه است این است که حملات تروریستی سال‌های اخیر در اروپا از سوی گروه‌های فراقاره‌ای صورت می‌گیرد که شکل جدیدی از گروه‌های تروریستی است و عاملان حملات کسانی هستند که درون مرزهای کشور و در اعتراض به حاکمیت نیستند بلکه کسانی هستند که شاید حتی تجربه زندگی در یک کشور اروپایی را ندارند و صرفاً جهت انجام حملات تروریستی به اروپا آمده‌اند.

نکته‌ی مهم در این زمینه بحث امنیتی شدن مهاجرانی است که یک وجهه مشترک با تروریست‌های فراقاره‌ای دارند و آن مذهب مشترک است. دفتر کمیسیون عالی پناهندگی سازمان ملی دریکی از تحقیقاتش به نام "دول و پناهندگان جهان" ادعا کرده است که مهاجرت و پناهندگی در اتحادیه اروپا امنیتی شده است و این نگرانی برای دولت‌ها به‌ویژه از زمان حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ با پیوند موضوع پناهندگی همراه بوده است.

بعد از بمب‌گذاری مادرید که برای اولین بار در اروپا صورت گرفت، اعضای اتحادیه اروپا بارها گرد هم آمدند تا تمهیداتی برای مقابله با آن بیندیشند. در راهبرد امنیتی اروپا در سال ۲۰۰۳ و در قانون اساسی اتحادیه اروپا که ژوئن ۲۰۰۴ پیش‌نویس آن مورد موافقت قرار گرفت، تروریسم به‌عنوان تهدید راهبردی علیه اتحادیه محسوب گردید و این اتحادیه برای مقابله با آن از بسیج جهانی درخواست کمک نمود. در واقع، سیاست‌های غرب بعد از حمله تروریستی یازده سپتامبر این بود که افراد، گروه‌ها و سازمان‌های اسلامی با حساسیت بیشتری نسبت به دیگر اقلیت‌های اروپا مورد توجه قرار گیرند. حوادث

تروریستی در پاریس و پس از آن انفجار در فرودگاه و متروی شهر بروکسل بلژیک که عاملان آن مسلمان بودند شدت فشار و تبلیغاتی که علیه مسلمانان وجود داشت را چندین برابر کرد .

بازتاب آن از طرفی در رفتار ناهنجار پلیس با مسلمانان شامل حمله، توهین لفظی، بازداشت غیرقانونی و رفتارهای خشن و تحقیرآمیز به شکل‌های گوناگون ظاهر شد و از طرفی قوانین مختلف در جهت مبارزه با تروریسم و سخت‌گیری نیروهای امنیتی در خصوص مسلمانان مقیم قدیم و جدید بود. در برخورد نیروهای امنیتی برای جستجوی افراد مظنون به اعمال تروریستی، اغلب مسلمانان مورد اتهام قرار می‌گرفتند و این به معنای دستگیری‌های گسترده در میان مسلمانان بود؛ درحالی‌که اغلب پس از بازپرسی، مشخص می‌شود که بیشتر افراد دستگیرشده، بی‌گناه بوده و به‌اشتباه در مظان اتهام قرار گرفته‌اند؛ علاوه بر تعداد دستگیری‌ها، مدت‌زمان دستگیری افراد نیز افزایش داشته است.

مدت بازداشت بدون مدرک از ۱۴ روزه به ۲۸ روز افزایش یافته و این موجب اختلال در زندگی روزمره شهروندان مسلمان شده است. عده‌ای معتقدند که بازتاب تمایز گذاری بین اقلیت‌ها به نحو چشمگیری افزایش یافت اما مهم‌ترین بازتاب مخالفت‌ها قدرت‌یابی احزاب راست افراطی اروپا بود که رهبران این احزاب برای به دست آوردن مشروعیت سیاسی، خود را مدافع ارزش‌های ملی در برابر خطرات حملات اسلام‌گرایان تندرو می‌دانستند و در حوزه امنیتی، همواره مهاجرت در اروپا را با جرائم ناشی از تروریست‌ها به یکدیگر پیوند می‌زدند.

استدلال احزاب راست‌گرای افراطی این بود که دولت‌ها با برقراری معاهده سنگل و کمرنگ کردن مرزهای ملی باعث شده‌اند که مهاجران به راحتی به اقدامات مجرمانه روی می‌آورند و عملاً مبارزه با آن‌ها دشوار باشد لذا تنها راه تأمین امنیت بستن مرزهای کشور به روی بیگانگان و اخراج مسلمانان به‌عنوان تروریست جهانی است. درواقع، آن‌ها بر این باورند که حضور اقلیت‌های مسلمان یک تهدید اساسی برای امنیت کشور است.

آن‌ها توجیه می‌کنند که تعدادی از جوانان مسلمان مقیم اروپا و غیراروپایی‌ها به گروه‌های تروریستی اسلام‌گرویده‌اند. بر اساس برآوردهای صورت گرفت توسط اتحادیه اروپا حدود ۲۰۰۰ شهروند اروپایی به گروه‌های جهادی ملحق شده‌اند، اما بر اساس سایر برآوردها این رقم تا ۵۰۰۰ نفر نیز رسیده است .

اروپایی‌ها این بیم و هراس را دارند که این افراد دیدگاه‌های رادیکال‌تری پیدا کرده‌اند و پس از بازگشت به کشور خود، با توجه به اینکه با کاربرد سلاح و تانک و ادوات چریکی آشنایی بیشتری دارند بنابراین تهدیدی جدی علیه امنیت داخلی کشورها می‌باشند .

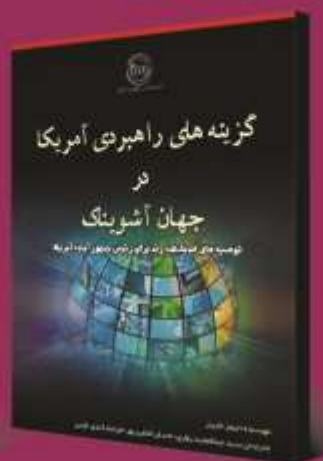
تونی بلر ، نخست‌وزیر پیشین بریتانیا، در آوریل ۲۰۱۴، گفت که از رهبران غربی بخواهید اختلافات را با چین و روسیه کنار بگذارند و بر تهدید فزاینده رادیکالیسم دینی که در قالب گروه افرادی داعش تجلی یافته است تمرکز نمایند. بلر گفت «رویاریوی با دیدگاه رادیکال از اسلام باید در دستور کار بین‌المللی قرار گیرد» با این اوصاف طبق برآوردها اروپایی در دهه‌های گذشته بیش از دهه اخیر قربانی حملات تروریستی بوده‌اند اما میزان تبلیغات علیه تروریست چرا افزایش یافته است؟

از نگاه کارشناسان تمام این سناریوهای تبلیغاتی برای امنیتی کردن مهاجرت مسلمانان و افزایش جمعیت آن‌ها در اروپا است. طبق نظرسنجی‌های انجام شده در نگاه اروپاییان، مسلمانان از هرگونه ادغام شهروندی با سایر جوامع و ملیت‌ها فاصله می‌گیرند و بیشتر مدافع ارزش‌های اسلامی خود هستند و بسیاری از غیرمسلمانان به دین اسلام می‌گروند و این بدین معناست که اگرچه رهیافت ادغام‌گرای اروپا کوشید تا اقلیت‌های مسلمانان اروپایی را وارد ساختارهای ذهنی و عینی تمدن غربی سازد ولی در عمل، اقلیت‌های مسلمان در عین تلاش برای تعمیم حقوق اجتماعی خود، به حفظ و اجرای شریعت خود در جوامع اروپایی برآمدند .

علت دیگر مسئله پذیرش سیل مهاجران مسلمانان یا آوارگان جنگ‌زده خاورمیانه در کشورهای اروپایی است که به خاطر داعش مجبور به ترک وطن به‌سوی اروپا شده بودند و می‌توانست بر میزان جمعیت مسلمان اروپا بیفزاید و آخرین دلیل و شاید اصلی‌ترین آن به انحراف کشاندن توجه جامعه از علت واقعی افزایش بیکاری و گسترش فقر، نابرابری طبقاتی و کاهش خدمات دولتی در بهداشت و آموزش و مسکن، ریاضت‌های اقتصادی از ایدئولوژی سرمایه‌داری غرب است؛ بنابراین، ایجاد پیوند بین مسائل مختلف و تحریک احساسات ناسیونالیستی و مذهبی با موضوع تروریست برای به مرکز آوردن نژادپرستی و شعارهای پوپولیستی در حالی مطرح شد که فضا برای تبلیغات و اتحاد بر ضد اقلیت مسلمان مهیاتر شده است. حال سؤال اصلی این است که حامیان تروریسم اسلامی کدام کشورها هستند؟

برای تهیه محصولات به فروشگاه اندیشکده مراجعه کنید

www.irthink.com

تلفن مرکز بخش: ۰۹۱۳۵۶۲۵۴۶۳

پست الکترونیکی: irtt.ir@gmail.com

www.irthink.com

